

Onlangs een bezoek gebracht aan het Nationaal Onderwijsmuseum in Dordrecht. Gevestigd in een schitterend pand op loopafstand van het NS station. Dus zonder al te veel CO2 uitstoot te bereiken. Een echte aanrader voor wie, zoals ik, af en toe bevangen wordt door een vlag van onderwijsnostalgie.

De verbeeldingskracht aanspreken

Voor al de vele hulpmiddelen om het onderwijs te verlevendigen, die de verzameling rijk is, spreken mij aan. Kaarten, wandplaten, gipsmodellen, prenten, teveel om op te noemen. Een macht aan ondersteuning om in de klas beeldend te kunnen vertellen. Want dat wilde ik van meet af aan als jonge docent aardrijkskunde. Beeldend vertellen over verre landen en vreemde gebruiken.

Vermoedelijk geïnspireerd geraakt door de meester van de zesde klas van de katholieke lagere school, die ik medio jaren zestig van de vorige eeuw meemaakte. De man kon vol vuur vertellen over zijn reizen naar Rome en de vele kerkdiensten, die hij aldaar in de Sint-Pieter had bijgewoond.

Ter ondersteuning van dat verhaal liet hij een, naar zijn zeggen, meegepikte hostie rondgaan in de klas. Heel anders dan het stukje ouwel, dat wij ontvingen, wanneer wij ter communie gingen. Deze hostie had de omvang van een kadetje, maar goed, kwam dan ook uit de belangrijkste katholieke basiliek.

Meester was dan ook bepaald 'not amused', toen na de rondgang in de klas iemand er een hap uit genomen had.

Wij lieten ons met plezier van alles op de mouw spelden. Alles wat van ver kwam maakte diepe indruk op ons. Mijn klasgenoten en ik waren dan ook bepaald geen globetrotters. De zomervakantie brachten wij door met een fles ranja en bruine boterhammen met kaas in het gemeentelijke zwembad. Het toerisme, laat staan het massatoerisme, moest nog op gang komen.

Het voorstellingsvermogen aanwakkeren

Dat lag al behoorlijk anders, toen ik mijn eerste lessen aardrijkskunde mocht geven. Maar al reisden deze leerlingen met hun ouders in de zomervakantie door heel Europa, veel meer dan de camping en het zwembad zagen ze niet. Dus hingen ze nog altijd aan mijn lippen, wanneer ik meeslepend vertelde over de prachtige zomeravonden die ik in midden Italië had doorgebracht. Heerlijk, met een glas rode wijn uitkijkend op een zonsondergang boven zacht wuivende spaghettivelden.

Of over het speciale ras Zwitserse koeien, dat hoog in de bergen op de alpenweiden graasde. Met korte voorpoten en lange achterpoten, omdat ze altijd op een helling stonden.

En natuurlijk beschikte ik over een macht aan visuele ondersteuning voor al die avontuurlijke bedenksels. Films en dia's, geproduceerd door al die educatieve bedrijfjes waarvan de producten in het onderwijsmuseum te bekijken zijn.

Prachtige lichtbeelden van vulkanen met enorme erupties en rood/geel gloeiende lavastromen. Halverwege kwam er dan een dia, waarop ik te zien was naast een dampende krater op de Etna. Tijdens een excursie in mijn studie door een medestudent genomen. Waardoor ik de indruk wekte al die andere spectaculaire beelden zelf geschoten te hebben.

Mijn dag was helemaal goed, wanneer er dan een bezorgde leerling vroeg: "Maar meneer, was u dan niet bang zo dicht bij de krater?". "Tuurlijk kind, ik moet toegeven dat ik af en toe wat zenuwachtig was, maar als leraar wil je natuurlijk de mooiste plaatjes schieten voor je leerlingen."

Verder kijken dan je neus lang is

Daarom ben ik, nog los van de milieuwinst, erg voor het stimuleren van vliedschaamte. Dat, in combinatie met de wetenschap dat alles wat zich op het internet manifesteert fake is, maakt dat de kennis van leerlingen over wat zich in de wereld afspeelt danig terug kan lopen.

En kijk, in dat gat springen wij als docenten dan weer. Dan pakken we onze plek als erudiete kennisbron over alles wat leeft en groeit en bloeit weer terug. Dus; een beetje meer salaris in het onderwijs, zodat wij onze reizen kunnen maken en foto's en souvenirs kunnen verzamelen.

En flink meer vliedschaamte om de leerlingen aan de grond te houden. En neem van mij aan, de pabo's en de lerarenopleidingen stromen weer vol.

Marc Boss

